UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

18 päivänä lokakuuta 2011 *

Asiassa T-53/10,

Peter Reisenthel, kotipaikka Gilching (Saksa), edustajanaan asianajaja E. A. Busse,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehinään aluksi S. Schäffner, sittemmin R. Manea ja G. Schneider,

vastaajana,

jossa toisena asianosaisena SMHV:n valituslautakunnassa oli

Dynamic Promotion Co. Ltd, kotipaikka Bangkok (Thaimaa),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ja jossa on kyse kumoamiskanteesta, joka on nostettu yhtäältä SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 6.11.2009 tekemästä päätöksestä, sellaisena kuin se on oikaistuna 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä (asia R 621/2009-3), ja toisaalta SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 22.3.2010 tekemästä päätöksestä (asia R 621/2009-3), jotka liittyvät Peter Reisenthelin ja Dynamic Promotion Co. Ltd:n väliseen mitättömyysmenettelyyn,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Heeren,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.2.2010 jätetyn kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 31.5.2010 jätetyn vastauskirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.7.2010 jätetyn kantajan vastauskirjelmän,

ottaen huomioon kantajan pyynnön 30.8.2010 asian selvittämistoimista määräämisestä,

ottaen huomioon, että unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa on muutettu,

ottaen huomioon SMHV:n unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 30.9.2010 toimittamat huomautukset,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen asianosaisille esittämän kirjallisen kysymyksen,

ottaen huomioon 6.4.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Toinen asianosainen sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) valituslautakunnassa käydyssä menettelyssä, Dynamic Promotion Co. Ltd, on numerolla 217955-0001 rekisteröidyn yhteisömallin (jäljempänä riidanalainen malli) haltija.

2 Kantaja Peter Reisenthel esitti 22.4.2008 edustajansa välityksellä SMHV:ssä yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 (EYVL 2002, L 3, s. 1) 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaan perustuvan vaatimuksen riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamisesta.

3 SMHV:n mitättömyysosasto hylkäsi 20.5.2009 tekemällään päätöksellä (jäljempänä mitättömyysosaston päätös) vaatimuksen riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamisesta. Mitättömyysosaston päätös on kuuden sivun pituinen. SMHV lähetti päätöksen sen tekemispäivänä kantajan edustajalle telekopiona ja postitse ja liitti siihen yhden sivun saatekirjeen. Kantaja vastaanotti tiedoksiannon postitse 25.5.2009.

4 Kantaja valitti mitättömyysosaston päätöksestä 3.6.2009. Kantajan edustaja lähetti SMHV:lle valituksen perustelut sisältävän kirjelmän ensin postitse 21.9.2009 ja sen jälkeen telekopiona 23.9.2009. SMHV vastaanotti telekopion 23.9.2009 ja tämän jälkeen kirjeen 24.9.2009.

5 SMHV:n valituslautakuntien kirjaamo ilmoitti kantajalle 13.10.2009, että valituksen perustelut sisältävän kirjelmän jättämisen määräaika, josta säädetään asetuksen N:o 6/2002 57 artiklassa, päättyi 21.9.2009. SMHV:n mukaan kantajan kanne voidaan näin ollen jättää tutkimatta, koska kyseinen kirjelmä vastaanotettiin 23.9.2009 eli määräajan ulkopuolella. Kantajalle myönnettiin huomautusten esittämistä varten määräaika, joka päättyi 13.11.2009.

6 Kantaja väitti 14.10.2009 esittämissään huomautuksissa, että mitättömyysosaston päätös oli annettu sille tiedoksi ainoastaan postitse 25.5.2009, minkä vahvistaa tiedoksi annettuun asiakirjaan kantajan edustajan toimistossa painettu saapumisleima. Näin ollen valituksen perustelut sisältävä kirjelmä oli toimitettu määräajassa.

7 Kolmas valituslautakunta jätti 6.11.2009 tekemällään päätöksellä (jäljempänä 6.11.2009 tehty päätös) valituksen tutkimatta. Se viittasi mitättömyysosaston telekopiolaitteen lähetysraporttiin, joka sisältyi hallinnolliseen asiakirjavihkoon, ja katsoi, että mitättömyysosaston päätös oli annettu tiedoksi telekopiona kantajan edustajalle

20.5.2009. Tällä perusteella se katsoi, että määräaika valituksen perustelut sisältävän kirjelmän jättämiselle päättyi 21.9.2009 ja että 23.9.2009 vastaanotettu kirjelmä oli näin ollen toimitettu määräajan päätyttyä. Tässä yhteydessä valituslautakunta katsoi lisäksi, ettei saapumisleima ole todistusvoimainen siltä osin, milloin mitättömyysosaston päätös on annettu tiedoksi.

8 Kantaja toimitti 12.11.2009 SMHV:lle uusia huomautuksia, joihin oli liitetty sen edustajan telekopiolaitteen vastaanottoraportti ajanjaksolta 18.5.–25.5.2009. Kantajan mukaan raportti osoitti, ettei mitättömyysosaston päätöstä ollut annettu tiedoksi sen edustajalle telekopiona 20.5.2009.

9 Kolmas valituslautakunta oikaisi 6.11.2009 tehtyä päätöstä 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä 10.12.2009 tehty päätös) asetuksen N:o 6/2002 täytäntöönpanosta 21.10.2002 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2245/2002 (EYVL L 341, s. 28) 39 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Valituslautakunnan mukaan oli otettava huomioon kantajan ennen SMHV:n sille myöntämän määräajan päättymistä 12.11.2009 tekemät huomautukset. Valituslautakunta katsoi kuitenkin, ettei kantajan toimittaman vastaanottoraportin perusteella voida kyseenalaistaa SMHV:n esitystä mitättömyysosaston päätöksen tiedoksi antamisesta telekopiona 20.5.2009. Mainitussa vastaanottoraportissa mainittiin erityisesti seitsemän sivun pituinen telekopio, jonka kantajan edustaja oli vastaanottanut 20.5.2009 klo 12.35. Valituslautakunnan mukaan tämä asiakirja vastaa mitättömyysosaston päätöstä, joka lähetettiin saatekirjeellä varustettuna. Näin ollen valituslautakunta päätti pysyttää voimassa 6.11.2009 tehdyn päätöksen päätösosan.

10 Kantaja vaati 23.12.2009, että 6.11.2009 tehtyä päätöstä oikaistaan uudelleen toteamalla, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä oli toimitettu määräajassa. Kantaja esitti tätä varten uudelleen seikkoja, jotka koskivat työn kulkua ja telekopioiden

käsittelyä hänen edustajansa toimistossa sekä lähettäjän numeron järjestelmällistä mainitsemista SMHV:ltä saapuvissa telekopioissa. Toissijaisesti kantaja vaati menetetyn määräajan palauttamista asetuksen N:o 6/2002 67 artiklan nojalla.

11 Kolmas valituslautakunta hylkäsi 22.3.2010 tekemällään päätöksellä (jäljempänä 22.3.2010 tehty päätös) kantajan 23.12.2009 esittämät vaatimukset. Oikaisuvaatimuksesta se totesi, etteivät asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa säädetyt edellytykset täyty.

Asianosaisten vaatimukset

12 Kantaja vaatii kanteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin

– ensisijaisesti kumoaa 6.11.2009 tehdyn päätöksen, sellaisena kuin se on oikaistuna 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä

– toissijaisesti palauttaa menetetyn määräajan

– velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

13 Kantaja mukautti kirjeellä 7.4.2010 vaatimuksiaan 22.3.2010 tehdyn päätöksen johdosta ja vaati lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa 22.3.2010 tehdyn päätöksen

– toteaa, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä oli esitetty määräajassa valituslautakunnalle.

14 Kantaja luopui vastauskirjelmässä vaatimuksistaan, jotka koskivat menetetyn määräajan palauttamista ja sen toteamista, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä oli esitetty määräajassa valituslautakunnalle. Näin ollen se vaati lopulta, että unionin yleinen tuomioistuin kumoaa 6.11.2009 tehdyn päätöksen, sellaisena kuin se on oikaistuna 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä, kumoaa 22.3.2010 tehdyn päätöksen ja velvoittaa SMHV:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15 SMHV vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

16 Kantaja esittää kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee oikeuden tulla kuulluksi loukkaamista ja toinen arviointivirhettä. Hän vaatii myös, että unionin yleinen tuomioistuin toteuttaa asian selvittämistoimen.

17 SMHV kiistää kantajan kanneperusteiden perusteltavuuden. Se väittää lisäksi, että vaatimus 22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamisesta on jätettävä tutkimatta ja ettei unionin yleinen tuomioistuin voi ottaa huomioon tiettyjä kannekirjelmän liitteitä.

18 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että asianosaisten perusteiden ja väitteiden tarkastelun lisäksi on tarpeellista tutkia viran puolesta SMHV:n toimivaltaa tehdä 10.12.2009 ja 22.3.2010 päivätyt päätökset.

22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamisvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

19 SMHV väittää, että vaatimus 22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamisesta on jätettävä tutkimatta, koska sillä muutetaan oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se on ollut valituslautakunnassa. Mainittu päätös tehtiin nimittäin kantajan kahden vaatimuksen johdosta, jotka hän teki 6.11.2009 ja 10.12.2009 tehtyjen päätösten jälkeen.

20 Kantaja katsoo, että vaatimalla 22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamista hän ei muuta riidan kohdetta, vaan ainoastaan laajentaa sitä. Kantaja väittää, että tällainen laajentaminen on oikeuskäytännön mukaan sallittua prosessiekonomisista syistä.

21 Aluksi on todettava, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 135 artiklan 4 kohdan mukaan asianosaisten kirjelmät eivät voi muuttaa oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se on ollut valituslautakunnassa.

22 Käsiteltävässä asiassa 22.3.2010 tehdyssä päätöksessä vastattiin kantajan 23.12.2009 päivättyyn kirjeeseen, jossa hän vaati yhtäältä 6.11.2009 tehdyn päätöksen oikaisemista toistamiseen ja toisaalta toissijaisesti menetetyn määräajan palauttamista.

23 Näitä kahta vaatimusta tarkasteltiin erikseen 22.3.2010 tehdyssä päätöksessä, ennen kuin ne molemmat hylättiin.

24 Päätöksestä, joka tehtiin 22.3.2010, ilmenee kuitenkin, että kantajan kirjeessä 23.12.2009 tekemä oikaisuvaatimus koski sitä, oliko mitättömyysosaston päätös annettu kantajalle tiedoksi telekopiona 20.5.2009. Näin ollen tämän päätöksen ja 6.11.2009 ja 10.12.2009 tehtyjen päätösten kohde oli täsmälleen sama. Vaikka 22.3.2010 tehty päätös koskee oikaisuvaatimusta, se siis liittyy aikaisempiin valituslautakunnan päätöksiin sillä tavoin, ettei sillä muuteta oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se on ollut valituslautakunnassa.

25 Menetetyn määräajan palauttamista kantaja sitä vastoin vaati SMHV:ltä ensimmäisen kerran kirjeessä 23.12.2009. Tämä kysymys ei näin ollen ollut 6.11.2009 tai 10.12.2009 tehdyn päätöksen kohteena. Siltä osin kuin vaatimus 22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamisesta koskee menetetyn määräajan palauttamista, sillä siis muutetaan työjärjestyksen 135 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se on ollut valituslautakunnassa.

26 Tässä tilanteessa on todettava, että vaatimus 22.3.2010 tehdyn päätöksen kumoamisesta on otettava tutkittavaksi siltä osin kuin mainittu päätös koskee oikaisuvaatimusta ja jätettävä tutkimatta siltä osin kuin mainittu päätös koskee vaatimusta menetetyn määräajan palauttamisesta.

SMHV:n toimivalta 10.12.2009 ja 22.3.2010 tehtyjen päätösten osalta

27 Aluksi on todettava, että toimenpiteen tekijän toimivallan tutkiminen on ehdotonta prosessinedellytystä koskeva kysymys, ja tuomioistuimen on tämän vuoksi tutkittava se viran puolesta (ks. tältä osin yhdistetyt asiat T-79/89, T-84/89–T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 ja T-104/89, BASF ym. v. komissio, tuomio 27.2.1992, Kok., s. II-315, Kok. Ep. XII, s. II-1, 31 kohta).

28 Unionin tuomioistuin katsoo käsiteltävässä asiassa, että on tarpeellista tarkastella SMHV:n valituslautakunnan toimivaltaa tehdä 10.12.2009 ja 22.3.2010 päivätyt päätökset asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklan perusteella.

29 Asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Ainoastaan [SMHV:n] päätöksissä olevia kieli- ja kirjoitusvirheitä ja selviä erehdyksiä voidaan korjata. Päätöksen tehnyt osasto tekee oikaisun omasta aloitteestaan tai asianomaisen osapuolen pyynnöstä.”

30 Käsiteltävässä asiassa 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä toteutetut tai kantajan 23.12.2009 vaatimat muutokset eivät koske kieli- tai kirjoitusvirheitä, mitä asianosaiset eivät myöskään kiistä.

31 Kantaja väittää vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen prosessinjohtotoimien yhteydessä esittämään kirjalliseen kysymykseen, etteivät kyseiset muutokset koske myöskään selvien erehdysten oikaisemista. Hän katsoo näin ollen, että 10.12.2009 ja 22.3.2010 tehdyt päätökset on kumottava SMHV:n toimivallan puuttumisen vuoksi.

32 SMHV toteaa 10.12.2009 tehdystä päätöksestä, että kantajan määräajassa esittämien huomautusten jättäminen huomioon ottamatta on asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa tarkoitettu selvä erehdys. Se väittää toissijaisesti, että mainitulla valituslautakunnan päätöksellä voi olla muu oikeudellinen perusta, muun muassa yleinen oikeusperiaate, jonka nojalla lainvastainen hallintotoimi voidaan peruuttaa.

33 SMHV väittää 22.3.2010 tehdystä päätöksestä, että valituslautakunnalla oli toimivalta päättää kantajan 23.12.2009 tekemästä oikaisuvaatimuksesta asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklan nojalla.

34 Kun otetaan huomioon osapuolten väitteet, on tarkasteltava, oliko 10.12.2009 tehdyllä päätöksellä toteutettujen ja kantajan 23.12.2009 vaatimien muutosten tarkoituksena korjata selviä erehdyksiä asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

35 Toimivaltaisen viranomaisen lopullisen päätöksen päätösosan sitovuuden merkityksen vuoksi ja oikeusvarmuuden periaatteen mukaisesti oikeuskäytännöstä seuraa tässä yhteydessä, että sääntöä, joka mahdollistaa poikkeuksellisesti tällaisen päätöksen myöhemmän oikaisemisen, on tulkittava suppeasti. Näin ollen käsite ”selvä erehdys” rajoittuu muodollisiin virheisiin, joiden virheellisyys ilmenee selvästi itse päätöksestä ja jotka eivät vaikuta sen ulottuvuuteen ja asiasisältöön, jotka ilmenevät päätösosasta ja perusteluista. Käsite ”selvä erehdys” ei sitä vastoin tarkoita virhettä, joka saattaa tehdä riidanalaisen päätöksen asiasisällöstä virheellisen (ks. vastaavasti asia T-392/04, Gagliardi v. SMHV – Norma Lebensmittelfilialbetrieb (MANŪ MANU MANU), tuomio 14.12.2006, 55 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

10.12.2009 tehty päätös

36 On todettava, että tehdessään 10.12.2009 päivätyn päätöksen valituslautakunta käytti oikaisumekanismia korjatakseen asetuksen N:o 6/2002 62 artiklan mukaisten kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamisen, joka johtui siitä, että 6.11.2009 päivätty päätös tehtiin ennen kantajalle huomautusten esittämistä varten myönnetyn määräajan päättymistä.

37 Tällainen puolustautumisoikeuksien loukkaaminen ei kuitenkaan ole asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa tarkoitettu selvä erehdys, jota on kuvattu edellä 35 kohdassa. Tällainen loukkaaminen on nimittäin virhe, joka on vaikuttanut 6.11.2009 tehtyyn päätökseen johtaneeseen menettelyyn, ja se voi näin ollen tehdä kyseisen päätöksen asiasisällöstä virheellisen. Kantajan määräajassa esittämien huomautusten huomioon ottaminen on myös vaikuttanut 6.11.2009 tehdyn päätöksen perusteluihin ja näin ollen sen sisältöön.

38 Näin ollen asetuksen N:o 2245/2002 39 artikla ei ole asianmukainen oikeudellinen perusta, jonka nojalla SMHV voi korjata kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamisen, joka on tapahtunut 6.11.2009 päivätyn päätöksen tekemiseen johtaneessa menettelyssä. Näin ollen valituslautakunnalla ei ollut tämän säännöksen perusteella toimivaltaa tehdä 10.12.2009 päivättyä päätöstä.

39 Edellä mainitusta päätelmästä huolimatta on todettava, kuten SMHV väittää, että valituslautakunta saattoi lähtökohtaisesti tehdä 10.12.2009 päivätyn päätöksen muulla oikeudellisella perusteella.

40 Oikeuskäytännössä on nimittäin vahvistettu yleinen oikeusperiaate, jonka mukaan sellaisten sääntöjenvastaisten hallintopäätösten, joilla on luotu subjektiivisia oikeuksia, peruuttaminen taannehtivin vaikutuksin on sallittu edellyttäen, että kyseisen päätöksen tehnyt toimielin ottaa huomioon edellytykset, jotka koskevat kohtuullisen ajan ja päätöksen sellaisen edunsaajan, joka on voinut luottaa kyseisen toimen lainmukaisuuteen, luottamuksen suojan kunnioittamista (yhdistetyt asiat 7/56 ja 3/57-7/57, Algera ym. v. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön edustajakokous, tuomio 12.7.1957, Kok., s. 81 ja 116; asia 14/81, Alpha Steel v. komissio, tuomio 3.3.1982, Kok., s. 749, 10 kohta ja asia T-25/04, González y Díez v. komissio, tuomio 12.9.2007, Kok., s. II-3121, 97 kohta).

41 Kuitenkin on niin, että vaikka muu oikeudellinen perusta olisi olemassa, virhe oikeudellisen perustan valinnassa johtaa kyseisen toimen kumoamiseen, kun se voisi vaikuttaa kumottavan päätöksen sisältöön, muun muassa, kun virhe on johtanut virheelliseen menettelyyn toimen antamisessa (ks. vastaavasti asia C-491/01, British American Tobacco (Investments) ja Imperial Tobacco, Kok., s. I-11453, 98 kohta ja asia C-211/01, komissio v. neuvosto, Kok., s. I-8913, 52 kohta).

42 Käsiteltävässä asiassa edellä 40 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä ei kuitenkaan säädetä erityisestä menettelystä lainvastaisen toimen peruuttamiseksi.

43 Mainitun oikeuskäytännön asettamien edellytysten noudattamisesta on yhtäältä todettava, että 10.12.2009 tehty päätös tehtiin kuukausi ja neljä päivää 6.11.2009 tehdyn päätöksen jälkeen, mikä on kohtuullinen aika.

44 Toisaalta 6.11.2009 tehty päätös oli myönteinen valituslautakunnan käsittelyn toiselle asianosaiselle, koska sillä hylättiin kantajan valitus mitättömyysosaston päätöksestä. Koska 10.12.2009 tehdyssä päätöksessä ei muutettu 6.11.2009 tehdyn päätöksen päätösosaa, valituslautakunnan menettelyn toisen asianosaisen perusteltua luottamusta ei loukattu.

45 Näin ollen ei ole sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että oikeudellisen perustan virheellinen valinta on voinut vaikuttaa 10.12.2009 tehdyn päätöksen sisältöön. Tässä tilanteessa mainitun päätöksen kumoamiselta tämän virheen johdosta puuttuisi kaikenlainen tehokas vaikutus, koska valituslautakunta tekisi kumoamisen johdosta päätöksen samoissa olosuhteissa ja samojen seikkojen perusteella kuin kumotun päätöksen osalta.

46 Näin ollen on todettava, että valituslautakunnan virhe sovellettavan oikeusperustan valinnassa ei ole peruste 10.12.2009 tehdyn päätöksen kumoamiselle.

22.3.2010 tehty päätös

47 Kantajan 23.12.2009 tekemän oikaisuvaatimuksen tavoitteena oli todeta, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä on esitetty määräajassa. Tällaisen vaatimuksen tavoitteena ei ole kyseisessä päätöksessä olevan muodollisen virheen oikaiseminen vaan päätöksen asiasisällön tutkiminen uudelleen ja uuden, sisällöltään erilaisen päätöksen tekeminen.

48 Kun otetaan huomioon edellä 35 kohdassa esitetty, kantajan 23.12.2009 tekemässä vaatimuksessa esittämä erehdys ei näin ollen ollut asetuksen N:o 2245/2002 39 artiklassa tarkoitettu selvä erehdys, mikä osoittaa, ettei valituslautakunta ollut toimivaltainen käsittelemään mainittua aineellisoikeudellista vaatimusta tämän säännöksen nojalla.

49 Koska valituslautakunta implisiittisesti katsoi hylätessään 23.12.2009 tehdyn vaatimuksen, ettei sen aikaisempi päätös valituksesta ollut lainvastainen, se ei myöskään ollut enää toimivaltainen peruuttamaan mainittua päätöstä.

50 Näin ollen valituslautakunta ei ollut lainkaan toimivaltainen tekemään 22.3.2010 päivättyä päätöstä siltä osin kuin se koski 23.12.2009 tehdyn oikaisuvaatimuksen hylkäämistä perusteettomana.

51 Näin ollen 22.3.2010 tehty päätös on kumottava siltä osin, kuin se koskee kantajan 23.12.2009 tekemää oikaisuvaatimusta.

Kannekirjelmän liitteet

52 SMHV:n mukaan kannekirjelmän liitteitä K 8 ja K 13 ei pidä ottaa huomioon, koska ne on esitetty sille vasta 6.11. ja 10.12.2009 tehtyjen päätösten jälkeen.

53 Kantaja ei ole vastannut erikseen SMHV:n väitteeseen.

54 On huomattava, että kyseiset asiakirjat, eli kantajan edustajan ja yhden työntekijän vakuutukset toimitettiin SMHV:lle kantajan 23.12.2009 päivätyn kirjeen liitteenä, eli sen määräajan päättymisen jälkeen, jonka SMHV oli asettanut kantajalle, jotta hän voi esittää huomautuksia valituksen perustelut sisältävän kirjelmän tutkittavaksi ottamisesta. Näin ollen ne eivät kuuluneet asian tosiseikkoihin päätöksen tekohetkellä 10.12.2009.

55 Lisäksi valituslautakunta tarkasteli kyseisiä asiakirjoja 22.3.2010 tekemässään päätöksessä. Yhtäältä edellä 47–51 kohdasta ilmenee, ettei niitä olisi tarvinnut tarkastella kantajan oikaisuvaatimuksen johdosta, koska valituslautakunta ei ollut toimivaltainen käsittelemään aineellisoikeudellisesti tätä vaatimusta. Toisaalta siltä osin kuin 22.3.2010 tehty päätös koskee menetetyn määräajan palauttamista, se ei ole osa unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa riita-asiaa, kuten edellä 19–26 kohdasta ilmenee. Näin ollen liitteiden K 8 ja K 13 sisältö ei joka tapauksessa ole merkityksellinen käsiteltävässä asiassa.

56 Näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen ei tarvitse ottaa kantaa kannekirjelmän liitteisiin K 8 ja K 13, koska yhtäältä ne eivät kuuluneet tosiseikkoihin päätöksen tekohetkellä 10.12.2009 ja toisaalta ne eivät kuulu oikeudenkäynnin kohteeseen unionin yleisessä tuomioistuimessa, kuten edellä 19–26 kohdassa on tarkennettu.

Asiakysymys

57 Kantaja esittää kaksi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee oikeuden tulla kuulluksi loukkaamista ja toinen arviointivirhettä. On kuitenkin huomattava, että näillä kahdella kanneperusteella on olennaisesti sama kohde ja ne ovat yhteneväisiä siltä osin kuin niissä molemmissa vedotaan siihen, että valituslautakunta teki virheen, kun se katsoi, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä esitettiin määräajan päätyttyä ja että se on tämän vuoksi jätettävä tutkimatta. Näin ollen kanneperusteita on tutkittava yhdessä.

58 Kantaja esittää ennen kaikkea, että koska mitättömyysosaston päätös annettiin sille tiedoksi kirjeellä 25.5.2009, SMHV:n 23.9.2009 vastaanottama valituksen perustelut sisältävä kirjelmä toimitettiin asetuksen N:o 6/2002 57 artiklassa säädetyssä neljän kuukauden määräajassa.

59 Kantaja kiistää tässä yhteydessä sen, että mitättömyysosaston päätös olisi ilmoitettu sen edustajalle telekopiona 20.5.2009, ja muistuttaa, että todistustaakka kuuluu tältä osin SMHV:lle.

60 SMHV riitauttaa kantajan väitteiden perusteltavuuden.

61 Aluksi on muistutettava, että asetuksen N:o 2245/2002 47 artiklasta ilmenee, että SMHV voi ilmoittaa päätöksistään telekopiona (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat T-380/02 ja T-128/03, Success-Marketing v. SMHV – Chipita (PAN & CO), tuomio 19.4.2005, Kok., s. II-1233, 54–61 kohta).

62 Asetuksen N:o 2245/2002 51 artiklassa tarkennetaan, että SMHV:n pääjohtaja päättää telekopiona lähettämisen yksityiskohdista.

63 SMHV:n presidentin 20.1.2003 tekemän päätöksen EX-03-04 2 artiklassa täsmennetään tältä osin seuraavaa:

”Jokaisen päätöksen, ilmoituksen tai tiedoksiannon, jonka [SMHV] lähettää rekisteröityjä yhteisömalleja koskevissa menettelyissä telekopiona tai sähköisesti, ylätunnisteessa mainitaan käsittelevä yksikkö ja päätöksen, ilmoituksen tai tiedoksiannon lopussa vastaavan virkamiehen tai virkamiesten nimet kokonaisuudessaan. Nämä merkinnät korvaavat leiman tai allekirjoituksen.”

64 SMHV:n lähetysraportti, joka liittyy mitättömyysosaston päätöksen tiedoksi antamiseen telekopiona, sisältää seuraavaa:

– jäljennös telekopion ensimmäisestä sivusta, eli kantajan edustajalle osoitetusta saatekirjeestä, joka sisältää vastaavan yksikön (HAUPTABTEILUNG GESCHMACKSMUSTER – NICHTIGKEITSABTEILUNG) ja vastaavan virkamiehen nimen sekä merkinnän, jonka mukaan liitteenä on mitättömyysosaston 20.5.2009 tekemä kuuden sivun pituinen päätös

– 20.5.2009 klo 12.22 (tiedoksiannon päivämäärä ja ajankohta)

– ”+34965139818” (SMHV:n telekopionumero)

– ”00498982006111” (vastaanottajan telekopionumero)

– ”7” (lähetettyjen sivujen lukumäärä)

– maininta ”OK” (lähetyksen tulos)

– 20.5.2009 klo 12.27 (raportin luomisen päivämäärä ja kellonaika).

65 Lähetysraportin nojalla on näin ollen aluksi todettava, että SMHV on noudattanut päätöksen EX-03-04 2 artiklassa tiedoksi antamiselle telekopiolla asetettuja edellytyksiä.

66 Lähetysraportista ilmenee myös, että SMHV lähetti kantajan edustajalle 20.5.2009 klo 12.22 seitsemän sivun pituisen telekopion, joka sisälsi yhden sivun pituisen saatekirjeen, jossa ilmoitettiin, että liitteenä on mitättömyysosaston kuuden sivun pituinen päätös.

67 Lopuksi on todettava, että lähetysraportin mukaan SMHV:n klo 12.22 lähettämä telekopio oli vastaanotettu asianmukaisesti kantajan edustajan telekopiolaitteessa.

68 On tutkittava neljää väitettä, joihin kantaja vetoaa kiistääkseen viimeisen toteamuksen.

69 Kantaja väittää aluksi, että hänen toimittamastaan edustajansa telekopion vastaanottoraportista ajalta 18.5.–25.5. ilmenee, että seitsemän sivun pituinen telekopio tuntemattomalta lähettäjältä vastaanotettiin 20.5.2009 klo 12.35.

70 Tämä seikka on sellaisenaan omiaan vahvistamaan edellä tarkastellun lähetysraportin todistusvoimaa, koska se osoittaa, että telekopio, joka sisälsi saman sivumäärän kuin SMHV:n lähettämä telekopio, saapui pian lähettämisen jälkeen kantajan edustajalle.

71 Toiseksi kantaja väittää kuitenkin, että SMHV:n lähettämän telekopiolähetyksen ja sen hetken, kun kantajan edustaja vastaanotti telekopion, välillä on kulunut liian pitkä aika.

72 Tältä osin on myönnettävä, että kun SMHV:n telekopion lähetysraportista ilmenee, että telekopion lähettäminen alkoi klo 12.22 ja loppui viimeistään klo 12.27, kantajan edustajan telekopion vastaanottoraportin mukaan telekopio vastaanotettiin klo 12.35.

73 Kuten SMHV väitti suullisessa käsittelyssä, tämä kahdeksan minuutin ero voidaan selittää siten, että manuaalisesti tehtyjen säätöjen johdosta kyseessä olevien telekopiolaitteiden kellonajat eivät ole täysin samat, joten ne antavat tietyssä määrin toisistaan poikkeavia tietoja.

74 Näin ollen lähettämisen ja vastaanottamisen välinen aika ei osoita, ettei kantajan edustajan vastaanottama telekopio ole sama, jonka SMHV lähetti.

75 Kolmanneksi kantaja huomauttaa, ettei hänen edustajansa klo 12.35 vastaanottamassa telekopiossa mainita lähettäjän numeroa.

76 Vaikka kantajan väitteen mukaisesti oletettaisiin, että SMHV:n lähettämissä telekopioissa ilmoitetaan yleensä lähettäjän numero, tämä seikka ei sulje pois sitä, ettei tietty telekopiolaite tee tällaista merkintää muun muassa teknisistä syistä. Tältä osin SMHV tarkensi suullisessa käsittelyssä erityisesti, ettei kyseisen telekopion lähettämiseen käytetty telekopiolaite ole osa sen tietojenkäsittelyjärjestelmää, joten sitä ei ollut säädetty siten, että lähettäjän numero liitetään telekopioon automaattisesti.

77 Päätöksestä EX-03-04 ei myöskään ilmene, että SMHV:n pitäisi ilmoittaa lähettäjän numero lähettämissään telekopioissa, eikä kantaja väitä, että SMHV:llä olisi tällainen velvollisuus muulla perusteella.

78 Tässä tilanteessa myöskään sillä perusteella, että kantajan edustajan vastaanottamasta telekopiosta puuttuu lähettäjän numero, ei voida todeta, ettei olisi kyse SMHV:n lähettämästä telekopiosta.

79 Neljänneksi kantaja väittää, ettei hänellä voi olla velvollisuutta näyttää toteen negatiivista seikkaa, eli SMHV:n telekopion vastaanottamisen puuttumista, jotta hän voisi kyseenalaistaa sellaisen lähetysraportin todistusarvon, joka liittyy mitättömyysosaston päätöksen tiedoksiantoon telekopiona.

80 On kuitenkin todettava, että mainitun lähetysraportin todistusarvo olisi voitu kyseenalaistaa positiivisten todisteiden toimittamisella. Kantaja olisi nimittäin voinut toimittaa telekopion, jonka hän tosiasiassa vastaanotti 20.5.2009 klo 12.35 osoittaakseen, ettei ole kyse SMHV:n samana päivänä klo 12.22 lähettämästä telekopiosta.

81 Kantaja väittää kuitenkin, ettei häneltä voida vaatia tämän asiakirjan toimittamista. Yhtäältä sen seikan vuoksi, että lähettäjän telekopionumero puuttuu, ei ole mahdollista tunnistaa, kuinka kyseistä telekopiota on käsitelty. Toisaalta sen vastaanottamisesta on kulunut huomattava aika.

82 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä. Kantajan edustajalla on nimittäin yksinomainen vastuu vastaanottamiensa telekopioiden käsittelystä. Koska lähetys- ja vastaanottoraporttien tutkimisesta ilmenee, että SMHV on lähettänyt telekopion kantajan edustajalle ja että edustaja on hieman tämän jälkeen saanut telekopion, jossa on sama sivumäärä ja joka on peräisin tuntemattomalta lähettäjältä, kantajan on kärsittävä seuraukset siitä, ettei hänen edustajansa todella saamaa telekopiota esitetä.

83 Tätä tukee se, että asetuksen N:o 2245/2002 28 artiklan 1 kohdan c alakohdan i alakohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 1 artiklan 1 kohdan b alakohdan kanssa, nojalla mitättömyysvaatimuksen tekijä tai sen edustaja voi valita, ilmoittaako se telekopionumeron vai ei, ja näin ollen määritellä, käytetäänkö tätä viestintätapaa lähetettäessä tiedoksiantoja SMHV:n ja sen välillä. Tässä tilanteessa nimittäin mitättömyysvaatimuksen tekijä tai sen edustaja on se, jonka on ryhdyttävä tarpeellisiin varotoimenpiteisiin voidakseen tarvittaessa osoittaa tätä tiedoksiantotapaa käyttämällä todella vastaanotettujen asiakirjojen sisällön.

84 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että lähetysraportti näyttää oikeudellisesti riittävällä tavalla toteen, että mitättömyysosaston päätös annettiin kantajan edustajalle tiedoksi telekopiona 20.5.2009. Näin ollen valituslautakunta on virhettä tekemättä katsonut, että 23.9.2009 vastaanotettu valituksen perustelut sisältävä kirjelmä saapui asetuksen N:o 6/2002 57 artiklassa säädetyn määräajan päätyttyä, eikä sitä näin ollen voitu ottaa huomioon.

85 Tässä tilanteessa valituslautakunnalla ei vastoin kantajan väitettä ollut velvollisuutta tarkastella olettamaa teknisestä ongelmasta mainitun telekopion vastaanottamisessa tai sen lähettämistä väärään numeroon. Kantaja ei myöskään esitä mitään tarkennusta mahdollisen teknisen ongelman luonteesta eikä kiistä sitä, että lähetysraportissa oleva vastaanottajan numero on hänen edustajansa telekopionumero.

86 Kantaja ei myöskään voi perustellusti vedota siihen, että valituslautakunta loukkasi hänen oikeuttaan tulla kuulluksi, kun hänelle ei annettu mahdollisuutta esittää huomautuksiaan. Kun nimittäin yhtäältä kantaja ei ole esittänyt valituksen perustelut sisältävää kirjelmää tätä varten asetetussa määräajassa, hän on itse jättänyt käyttämättä mainittua oikeuttaan esittää valituksensa perustelut. Toisaalta kantaja esitti valituksen perustelut sisältävän kirjelmän tutkittavaksi ottamisesta SMHV:lle 14.10. ja 12.11.2009 huomautuksia, joita valituslautakunta tarkasteli 6.11. ja 10.12.2009 tekemissään päätöksissä.

87 Lopuksi kantaja väittää, ettei valituslautakunta ole riittävästi vertaillut kyseessä olevia intressejä, erityisesti, kun on kyse mahdollisesta menetetyn määräajan palauttamispyynnöstä, jolla pyritään ratkaisemaan ongelma riidanalaisen telekopion lähettämisestä.

88 Kantaja ei kuitenkaan tarkenna, mitä intressejä olisi pitänyt tasapainottaa sen seikan kanssa, että valituksen perustelut sisältävä kirjelmä oli esitetty määräajan päätyttyä.

89 Valituslautakunnan päätös valituksen tutkittavaksi ottamisesta ei myöskään poistanut kantajalta mahdollisuutta pyytää menetetyn määräajan palauttamista, minkä se tekikin 23.12.2009. Edellä 25 ja 26 kohdasta ilmenee kuitenkin, että tämän pyynnön käsittely valituslautakunnan 22.3.2010 tekemässä päätöksessä ei ole osa oikeudenkäynnin kohdetta unionin yleisessä tuomioistuimessa.

90 Koska kaikki kantajan väitteet on hylätty, sen esittämät kaksi kanneperustetta on hylättävä.

Asian selvittämistoimia koskeva pyyntö

91 Kantaja pyytää unionin yleistä tuomioistuinta kuulemaan kahta todistajaa yhtäältä vahvistaakseen, että SMHV:n lähettämissä telekopioissa ilmoitetaan lähettäjän telekopionumero, ja toisaalta esitelläkseen edustajansa toimiston työtapoja erityisesti saapuvien telekopioiden käsittelyssä. Kantaja väittää, että tällä toimella voitaisiin osoittaa, ettei mitättömyysosaston päätöstä annettu tiedoksi hänen edustajalleen telekopiona 20.5.2009.

92 Kun otetaan huomioon edellä 75–78 ja 81–83 kohdassa esitetty, sillä, ilmoitetaanko SMHV:n lähettämissä telekopioissa lähettäjän telekopionumero, tai työtavoilla vastaajan edustajan toimistossa ei ole merkitystä riidan ratkaisemiselle unionin yleisessä tuomioistuimessa. Näin ollen asian selvittämistoimia koskeva pyyntö on hylättävä tehottomana.

93 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, 22.3.2010 tehty päätös on kumottava siltä osin, kuin se koskee kantajan 23.12.2009 tekemää oikaisuvaatimusta, ja kanne on hylättävä muilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

94 Unionin yleinen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 87 artiklan 3 kohdan nojalla määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi. Käsiteltävässä asiassa asianosaiset on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) kolmannen valituslautakunnan 22.3.2010 tekemä päätös (asia R 621/2009-3) kumotaan siltä osin kuin se koskee Peter Reisenthelin 23.12.2009 tekemää oikaisuvaatimusta.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Asianosaiset vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä lokakuuta 2011.

Allekirjoitukset